

Linji Gwida għat-Testijiet Prattici tas-Sewqan

Kategorija B

Linji Gwida għat-Testijiet Prattici tas-Sewqan – Kategorija B

Dan id-dokument hu maħsub biex iservi ta' linji gwida għall-eżaminaturi dwar kif għandhom isiru t-testijiet prattici tas-sewqan, bil-għan li jiżgura l-konsistenza waqt li jsiru dawn it-testijiet. Għall-fini tat-trasparenza, dawn il-linji gwida qegħdin jingħataw ukoll lill-iskejjel tas-sewqan, għalliema u kandidati, biex jifhmu aħjar xi jkun mistenni minnhom waqt it-test prattiku tas-sewqan.

It-testijiet tas-sewqan isiru skont il-provedimenti tar-Regolamenti għall-Vetturi bil-Mutur (Liċenzji tas-Sewqan), u jinkludu s-sugġetti fil-Ħames Skeda LS 65.18.

Il-kandidati għandhom jissodisfaw lill-eżaminatur billi jkunu kapaci juru l-għarfien u l-ħiliet meħtieġa, u billi jgħibu ruħhom skont kif meħtieġ għal standard sikur ta' sewqan. L-għan ta' dan it-test hu li jiżgura li l-kandidati għandhom għarfien tajjeb tal-principji bażiċi ta' sewqan sikur, u li huma mħarrġa biżżejjed biex ikunu jistgħu juru, waqt li jkun qed isir it-test, li huma sewwieqa kompetenti u rispettużi, u li mhumiex ta' periklu la għalihom u lanqas għal utenti oħra tat-triq.

Madankollu, l-eżaminaturi għandhom jikkunsidraw li, f'ħafna każi, il-kandidati jkunu għadhom fil-bidu u jkun għad kellihom esperjenza limitata tas-sewqan, waqt li kienu dejjem akkumpanjati minn għalliem jew tutur ieħor. Għaldaqstant ma jkunx hemm raġuni li l-kandidati jkunu mistennija juru livell ta' ħila u għarfien tat-triq daqs sewwieqa ta' esperjenza.

Għandu jkun apprezzat ukoll li ħafna kandidati jkunu iktar nervużi waqt it-test tas-sewqan milli meta jkunu jsuqu mal-għalliem jew ma' xi ħabib. Kemm waqt li wieħed jersaq lejn il-vettura u kemm matul it-test, huwa partikolarment importanti li l-kandidati jiġu megħjuna jħossuhom kalmi. Huwa għalhekk il-kompitu tal-eżaminatur li jiżgura li l-kandidati jkunu komdi waqt it-test.

Ir-rizultat għandu jirrifletti b'mod korrett il-ħila fis-sewqan tal-kandidati, murija waqt it-test, li kapaci jsuqu b'mod sikur f'diversi toroq. L-eżaminaturi għandhom jagħtu attenzjoni partikulari għall-ħila tal-kandidati li jsuqu bl-attenzjoni u favur l-ambjent. Hawn jiġu kunsidrati l-kundizzjonijiet tat-triq u tat-temp, utenti oħra tat-triq (partikolarment dawk l-iktar vulnerabbli), l-attenzjoni għall-perikli u ħiliet effettivi ta' antiċipazzjoni.

L-eżaminaturi jiġġudikaw jekk il-kandidat hux:

- Jikkontrolla l-vettura waqt li jikkunsidra: l-użu xieraq ta' ċinturin tas-sigurtà, il-mera li turi wara, l-ilqugħ tar-ras, il-pożizzjoni tas-sedil, l-użu xieraq tad-dwal u apparat ieħor relatat, l-użu tajjeb tal-klaċċ, il-gerboks, il-gass, is-sistemi tal-brejkijiet u l-istering.
- Jikkontrolla l-vettura f'ċirkustanzi differenti, b'velocitajiet differenti, il-fermezza fit-triq, waqt li jikkunsidra l-piż, id-daqs u l-karatteristiċi ġenerali tal-vettura.
- Josserva madwaru, bl-użu effettiv tal-mirja kollha, u jħares sew quddiemu.
- Jkollu kontroll f'salib it-toroq, fejn jingħaqdu t-toroq, u trejqtat b'manjiera sikura u xierqa.
- Jieħu l-pożizzjoni t-tajba fit-triq, fil-karregġjati, fir-*roundabouts* u fil-liwġiet.
- Jzomm distanza adegwata u sikura kemm fuq quddiem u kemm fil-ġenb, u minn utenti oħra tat-triq.
- Javvanza mingħajr ma jaqbez il-limitu ta' velocità aċċettabbli, jadatta l-velocità skont il-kundizzjonijiet tat-temp u tat-traffiku u skont il-limiti tal-velocità nazzjonali fejn meħtieġ, waqt li jsuq b'mod li jkun jista' jieqaf b'mod sikur f'distanza viżibbli u ħielsa tat-triq.
- Josserva d-dwal tat-traffiku, it-tabelli, is-sinjali tat-toroq, is-sinjali fl-art u sinjali oħra, waqt li jaġixxi b'mod korrett fejn ikun hemm sinjali proviżorji mqiegħda minħabba xogħol fit-toroq, jobdi l-istruzzjonijiet ta' kontrolluri tat-traffiku, waqt li jaġixxi b'mod korrett skont is-sinjali differenti fit-toroq (projbizzjonijiet u ordnijiet), u jieħu l-azzjonijiet proprji meta jkun javvicina l-mini.
- Jagħmel is-sinjali fejn meħtieġ b'mod korrett u fil-hin proprju, waqt li jieħu l-azzjonijiet neċessarji b'rabta mas-sinjali li jagħmlu utenti oħra tat-triq.
- Inaqqaq jew jieqaf b'mod effettiv u f'hin tajjeb, skont iċ-ċirkustanzi, waqt li juri għarfien u anticipazzjoni tal-perikli.
- Jagħraf il-perikli tat-traffiku u jqis it-tifsira tagħhom.
- Fil-kontroll sħiħ tal-vettura biex ma joħloqx sitwazzjonijiet ta' periklu u biex jirreaġixxi b'mod korrett jekk jinqalgħu dawn is-sitwazzjonijiet.
- Jaderixxi mar-regolamenti tat-traffiku, b'mod partikolari dawk maħsuba biex jipprevenu l-incidenti fit-toroq u biex jiffacilitaw l-andament tat-traffiku.
- Jinduna b'xi ħsarat tekniċi maġġuri fil-vettura, b'mod partikolari dawk li huma ta' periklu għas-sikurezza, u jara li jissewwew b'mod proprju.
- Jikkunsidra l-fatturi li jaffettwaw l-imġiba fis-sewqan (eż. l-alkoħol, l-gheja, vista ħażina, eċċ.) biex jintużaw b'mod sħiħ il-fakultajiet meħtieġa għal sewqan sikur.

1 Principji ewlenin għall-Eżaminaturi tas-Sewqan

Dawn li ġejjin huma l-principji ewlenin li għandhom jiġu applikati konsistentement mill-eżaminaturi kollha tas-sewqan matul it-testijiet:

- Jkollhom imġiba favur il-klijenti biex jiżguraw li l-kandidati **kollha** jkollhom esperjenza pożittiva matul it-test.
- Il-kandidati għandhom jingħataw struzzjonijiet ċari, fil-ħin proprju, biex jiżguraw li għandhom l-informazzjoni kollha neċessarja biex jistgħu jagħtu l-aħjar tagħhom matul it-test.
- Jindunaw meta ċerti sitwazzjonijiet tat-traffiku u tat-toroq ikunu jinħtieġu l-għoti ta' iktar informazzjoni lill-kandidati u jiżguraw li kwalunkwe konferma addizzjonali tingħatalhom f'waqtha, u li tiġi indirizzata kwalunkwe ambigwiżà. Hija r-responsabbiltà tal-eżaminatur li jiżgura li l-kandidati ma jibqgħalhom l-ebda dubju dwar dak li hu mistenni minnhom.
- Qatt ma jpoġġu lill-kandidati f'pożizzjoni li jmorru kontra l-marki tat-toroq, is-sinjali jew leġislazzjoni, kemm direttament jew indirettament.
- L-eżaminaturi m'għandhomx ipoġġu lilhom infushom f'pożizzjoni li biha jinħoloq kunflitt bejn id-dmirijiet uffiċjali u l-interess personali.
- Mhux permess li jsir rekordjar (viżiv u/jew bl-awdjjo) fi kwalunkwe forma jew manjiera.
- Jevitaw u jsolvu kunflitti li jistgħu jinqalgħu b'mod proprju.
- L-uniformi u d-dehra personali tal-eżaminaturi għandhom ikunu xierqa f'kull ħin.
- It-test tas-sewqan mhux eżami tal-ħiliet fil-lingwa, u għaldaqstant l-eżaminaturi għandhom jitmellmu ċar, u jittraduċu fejn meħtieġ. Il-ħiliet interpersonali huma essenzjali għall-promozzjoni ta' komunikazzjoni effettiva waqt it-test.
- Mistoqsijiet jew stqarrijiet personali għandhom dejjem jiġu evitati.
- Għandhom jiġu evitati kwalunkwe kumment jew mossi li jistgħu jiġu interpretati bħala offensivi, anke jekk maħsuba biex jiffaċilitaw, jew bħala ċajt.
- Jekk kandidat isib ruħu f'diffikultà jew juri b'mod ċar li qiegħed ibati minn nervożiżmu, l-eżaminatur għandu jkellew lill-kandidati b'mod li jgħinjom jikkalmaw u jekk ikun il-każ jagħtihom ftit mumentu biex jirkupraw.
- Fl-aħħar tat-test jagħtu rispons rilevanti lill-kandidati, b'mod konciz, fattwali u ġentili, mingħajr ma jagħtu struzzjonijiet.

- Jevitaw li jithassru t-testijiet tas-sewqan bla bżonn. L-eżaminaturi huma mwissija biex jagħmlu għidizzju meqjus u diskret biex l-ebda kandidat li t-test tiegħu jkun jista' jsir raġonevolment ma jintbagħat lura.

2 Il-Proċedura tat-Test tas-Sewqan

2.1 Il-Merhba lill-Kandidati

- 2.1.1 Il-kandidati għandhom jissejġu b'isimhom u jkunu milqugħin tajjeb. Fi sforz biex jinholoq ambjent kalm u informali matul it-test, l-eżaminaturi huma mhegġa jintroduċu lilhom infushom b'isimhom, u jużaw l-ewwel isem tal-kandidati, sakemm ma ssirx ogġezzjoni. Minhabba li l-introduzzjoni tal-persuna ssir l-aħjar meta tkun spontanja, l-eżaminatur għandu jagħmilha waqt l-avviċinament lejn il-vettura, jew jistenna sakemm jidhlu fiha f'każi ta' temp estrem.
- 2.1.2 L-eżaminaturi għandhom jużaw kliem li jixraq lill-personalità tagħhom, u li jaqbel għall-persuna li qegħdin ikellmu.
- 2.1.3 L-eżaminaturi jistgħu jirrifjutaw li jagħmlu t-test jekk il-kandidati jaslu iktar minn 10 minuti tard mill-ħin stipulat. F'dan il-każ, dan għandu jitniżżel fl-iskeda tat-test. Fejn ikun meħtieġ, l-eżaminaturi għandhom jingħataw struzzjonijiet mill-Eżaminatur Ewlieni tas-Sewqan.

2.2 Mili tad-DTR1 bid-dettalji tal-kandidati meħuda miċ-ċertifikat tat-test

- 2.2.1 Il-kandidati għandhom ikunu mgħarrfa b'mod edukat li għandhom id-dritt li jkollhom magħhom lil xi hadd (bħall-għalliem, membru tal-familja, ħabib/a) magħhom fil-vettura. Din il-persuna għandu jkollha 'l fuq minn 18-il sena. L-eżaminaturi m'għandhomx jiskoraġġixxu lill-kandidati milli jkunu akkumpanjati minn dawn il-persuni.
- 2.2.2 Meta ċ-ċertifikat tat-test jindika vettura bil-gerijiet manwali u l-vettura mtellgħa mill-iskola tas-sewqan jew mill-kandidati tkun bil-gerijiet awtomatiċi, jew bil-maqlob, l-eżaminatur għandu jniżżel nota qasira dwar dan fuq iċ-ċertifikat biex jispjega din id-diskrepanza. L-eżaminatur għandu wkoll jiffirma hdejn din in-nota. L-eżaminatur għandu jindika wkoll dan it-tibdil fuq l-iskeda DTR u jinkludi l-kodiċi ta' restrizzjoni fejn meħtieġ.
- 2.2.3 Dan it-tibdil għandu jiġi kkonfermat ukoll mill-kandidati bħala parti mill-proċedura msemmija qabel. Għaldaqstant, il-kandidat għandu jiffirma ċ-ċertifikat biex l-eżaminatur ikun jista' jkompli bit-test.
- 2.2.4 L-eżaminaturi m'għandhomx jeżaminaw kandidati li jkunu diġà wehlu t-test magħhom fl-istess kategorija ta' liċenzja. L-eżaminaturi għandhom jirreferu dawn il-każi lill-Eżaminatur Ewlieni tas-Sewqan li jibdel it-test ma' eżaminatur ieħor.
- 2.2.5 Jekk eżaminatur isib li fil-programm tat-testijiet għandu lil xi kandidat li hu ħabib personali, membru tal-familja, jew xi hadd ieħor li jaħseb li ma jkunx għaqli li jeżaminah hu, għandu jinforma lill-Eżaminatur Ewlieni tas-Sewqan li jista' jgħaddi t-test lil eżaminatur ieħor kif gie gie.
- 2.2.6 Fit-tmiem ta' kull ġurnata tax-xogħol, kull eżaminatur huwa responsabbli li jwaħħal flimkien u jdaħħal l-iskedi DTR1A tiegħu fil-fajl apposta fl-uffiċċju. Għandu jwaħħal flimkien ukoll iċ-ċertifikati tat-testijiet li fallew u l-iskeda DTR1B u jpoġġihom fl-envelop apposta ħalli jevita li dawn id-dokumenti jitpoġġew f'post ħażin. Din il-proċedura tapplika wkoll meta eżaminatur

jittlaq qabel il-ħin tal-gurnata tax-xogħol regolari minħabba lif jew mard. F'ċirkustanzi eċċezzjonali (i.e. lif ta' emergenza) id-dokumenti għandhom jithallew mal-Eżaminatur Ewlieni tas-Sewqan.

2.3 Il-Karta tal-Identità jew il-Passaport bħala prova ta' identità

L-eżaminaturi għandhom jiżguraw li l-persuna li tersaq għat-test hija l-kandidat attwali. Dan għandu jsir billi jitqabblu r-ritratt fuq il-karta tal-identità jew il-passaport mal-persuna attwali. Jekk il-kandidat diġà jkollu liċenzja valida tas-sewqan mahruġa minn Transport Malta, dan id-dokument jista' jiġi pprezentat bħala mezz uffiċjali ta' identifikazzjoni.

Jekk il-kandidat ma jipprezenta l-ebda mezz uffiċjali ta' identifikazzjoni qabel jibda t-test, it-test isir xorta waħda. Madankollu, l-eżaminatur għandu jinforma b'mod ċar lill-kandidat li fi żmien jumejn tax-xogħol, għandu jipprezenta l-karta tal-identità jew il-passaport lill-istess eżaminatur. Il-kandidati għandhom jiġu infurmati wkoll li wara l-jumejn tax-xogħol, it-test tas-sewqan ma jibqax validu. Dan il-proċess għandu jiġi vverifikat uffiċjalment mill-eżaminatur, il-kandidat u l-għalliem billi qabel it-test timtela l-formola apposta (prova nieqsa ta' identifikazzjoni għat-test prattiku tas-sewqan) li tinsab f'**Annex 3** ta' dan id-dokument.

L-eżaminatur għandu jirreġistra din l-eventwalità fuq l-iskeda tar-rapport tat-test għal referenza fil-futur. Jekk ikun meħtieġ, l-eżaminatur jista' jistaqsi lill-kandidat għal proċess preliminari ta' identifikazzjoni permezz tas-Sistema tal-Liċenzji tas-Sewqan.

Fi tmiem it-test, ir-riżultat għandu jiġi komunikat lill-kandidat mill-eżaminatur skont il-proċedura, izda ma jingħata l-ebda karta sakemm tiġi pprezentata l-karta tal-identità jew il-passaport, hliet id-DTR'C (kopja roża) fil-każ ta' test li falla.

Kwalunkwe dokumenti relatati mat-test li ma jingabrux għandhom jiġi mgħoddija lill-manigment biex tittieħed azzjoni.

2.3.1 It-tqabbil tar-ritratt fuq il-karta tal-identità jew il-passaport mal-persuna attwali

Id-diskrezzjoni u l-etikett għandhom jiġu applikati f'kull ħin waqt li jiġu mqabbla r-ritratt fuq il-karta tal-identità jew il-passaport mal-persuna attwali. Għandhom jiġu evitati kummenti bla bżonn, speċjalment dawk relatati mal-orjentazzjoni sesswali, oriġini etnika jew difetti fiżiċi jew tal-wiċċ.

2.4 L-għażla tar-rota

L-eżaminaturi jagħzlu r-rota li għandha tiġi segwita skont l-ambjenti ta' toroq differenti li jolqtu kemm jista' jkun sitwazzjonijiet differenti ta' sewqan b'mod bilanċjat, inklużi karregġjati doppji, toroq b'direzzjoni waħda, sewqan urban, u mini.

Zoni li ġew projbiti mill-manigment ma jistgħux jintużaw matul it-testijiet tas-sewqan.

2.5 Tagħrif dwar il-proċedura tat-test

2.5.1 Qabel isir it-test, l-eżaminatur għandu jagħti tagħrif fil-qosor dwar it-test. Dan jista' jingħata waqt l-avvicinament lejn il-vettura, jew jekk id-distanza tkun qasira, fil-vettura nfisha. Dan it-tagħrif jinvolve dak li se jseħħ waqt it-test.

2.5.2 Jekk il-wajpers jew il-kontrolli anċillari jkunu diġà jaħdmu fil-bidu tat-test, l-eżaminaturi għandhom jiġbdu l-attenzjoni tal-kandidati. Dan m'għandux jitniżżel bħala żball. Madankollu, jekk il-kandidat ma jkunx jaf kif jitfihom f'hin konsiderevoli, dan għandu jitniżżel bħala żball tekniku taħt il-kontrolli anċillari.

2.6 Spezzjoni tal-Vista

2.6.1 L-eżaminaturi għandhom jibdew billi jfakkru lill-kandidati biex jilbsu n-nuċċali/lentijiet qabel din il-proċedura, u li dawn għandhom jinżammu matul it-test kollu.

2.6.2 Tintgħażel pjanċa tar-registrazzjoni standard u nadifa, imwaħħla fuq vettura wieqfa u li hija iktar minn 20.5 metri 'l bogħod u tidher sewwa mill-kandidat (mingħajr ostakli). Il-kandidat għandu l-ewwel jiġi mistoqsi biex jaqra l-pjanċa tar-registrazzjoni.

2.6.3 Jekk il-kandidat ma jirnexxilux, għandu jiġi mitlub jaqra pjanċa tar-registrazzjoni oħra, u jekk meħtieġ, jimxi 'l quddiem sakemm din tkun ftit iktar minn 20.5 metri 'l bogħod.

2.6.4 Jekk it-tieni pjanċa tar-registrazzjoni ma tinqarax korrettament, l-eżaminatur għandu juża rutella biex jistabbilixxi distanza ta' 20.5 metru mill-pjanċa (pjanċa ta' registrazzjoni tal-uffiċċju). Matul din il-parti tat-test, għandhom jintużaw id-diskrezzjoni u l-etikett f'kull ħin, mill-eżaminaturi kollha.

2.6.5 Jekk il-kandidat ma jirnexxilux jaqra t-tielet pjanċa ta' registrazzjoni, u l-eżaminatur jidhirlu bla dubju li l-kandidat ma jistax jissodisfa r-rekwiżit tal-vista, il-kandidat għandu jiġi mgħarraf minnufih li hu/hi ma laħaqx l-istandard meħtieġ tal-vista u li dan ifisser li immedjatement jehel mit-test u li allura ma jistax ikompli t-test. Huwa ssuġġerit li l-eżaminatur jistaqsi lill-kandidati biex jiktbu l-ittri u n-numri fuq il-pjanċa tar-registrazzjoni li tkun qed tintuża għal din il-parti tat-test. Dan jevita kumplikazzjonijiet li jistgħu jinqalgħu jekk il-kandidat iressaq ilment.

2.6.6 Il-kaxxa tat-test tal-vista fuq id-DTR1 għandha tiġi mmarkata b'sinjal immejje. Għandha tinhareġ DTR1C, u l-kandidat jintalab jiffirma, biex jiddikjara li ma rnexxilux jissodisfa r-rekwiżit tal-vista. Dan għandu jiġi muri fir-rapport tal-eżaminatur.

2.6.7 Jekk il-kandidat juża n-nuċċali jew il-lentijiet biex jaqra l-pjanċa tar-registrazzjoni, iżda mbagħad inehħihom biex isuq, l-eżaminatur għandu jinforma lill-kandidat li l-liġi tistipula li jekk hu jista' biss jaqra l-pjanċa bl-għajjnuna tan-nuċċali jew lentijiet, dawn għandhom jintlibsu kull meta jsuq, u għaldaqstant it-test ma jistax jtkompla jekk jitneħħew in-nuċċali jew il-lentijiet. Il-kandidat għandu jingħata ċ-ċans li jerġa' jilbes in-nuċċali jew il-lentijiet wara li jiġi infurmat. Jekk jibqa' ma jilbeshomx, l-eżaminatur għandu jinfurmah li t-test qed jiġi mwaqqaf.

2.6.8 Jekk il-kandidat jipprezenta lilu nnifsu **mingħajr** għajjnuna tal-vista, kontra kif ikun imniżżel fuq iċ-ċertifikat tat-test, il-kandidat ma jistax ikompli bit-test. L-eżaminatur għandu jniżżel nota fuq iċ-ċertifikat tat-test biex jirreġistra din l-azzjoni. L-eżaminatur għandu jispjega lill-kandidat li kwalunkwe restrizzjoni mniżżla fl-applikazzjoni originali (konfermata mit-tabib) ma tistax tiġi injorata u li dawn ir-restrizzjonijiet ma jistgħux jinbidlu mingħajr il-prezentazzjoni fl-uffiċċju ta' ċertifikat mediku ieħor.

2.6.9 Jekk il-kandidat jipprezenta lilu nnifsu **bl-għajjnuna** tal-vista, kontra kif ikun imniżżel fuq iċ-ċertifikat tat-test, il-kandidat jista' jkompli bit-test jekk kemm-il darba jgħaddi mit-test tal-vista.

L-eżaminatur għandu jniżżel nota fuq iċ-ċertifikat tat-test, liema nota għandha tiġi kkonfermata mill-kandidat qabel it-test. L-eżaminatur għandu jispjega wkoll lill-kandidat li jekk jgħaddi mit-test, se tidher restrizzjoni fuq il-liċenzja tas-sewqan.

2.7 Mistoqsijiet dwar is-sikurezza tal-vettura

- 2.7.1 Il-kandidati għandhom jiġu mistoqsija żewġ mistoqsijiet dwar is-sikurezza tal-vettura qabel tinstaq – waħda ‘urini’ u l-oħra ‘għidli’. Dawn il-mistoqsijiet ma jitolbux lill-kandidat jiftaħ il-bonit tal-vettura. Fl-interess tas-sikurezza, matul din il-parti tat-test, l-eżaminaturi għandhom jiżguraw li l-kandidati jużaw in-naħa tal-bankina tal-vettura biex iwiegħbu mistoqsijiet relatati mar-roti. Il-mistoqsijiet dwar is-sikurezza tal-vettura jistgħu jsiru fil-bidu jew fl-aħħar tat-test.
- 2.7.2 Il-kodiċi tal-mistoqsijiet għandu jinkiteb fuq il-formola DTR1 fis-sezzjoni tar-rapport għal referenza fil-futur.
- 2.7.4 Twegiba waħda jew it-tnejn ħżiena jirriżultaw fi żball wieħed tas-sewqan li jiġi mniżżel fuq id-DTR1 fil-kaxxa apposta. Madankollu, l-eżaminaturi m’għandhomx jibqgħu jagħmlu mistoqsijiet bla bżonn biex jiksbu t-twegibiet preċiżi mniżżla. Għandhom iżommu f’moħħhom li dawn huma kontrolli bażiċi ta’ sikurezza, u li mhux meħtieġ għarfien profund biex it-twegibiet ikunu aċċettati.
- 2.7.5 Bl-avvanzi fit-teknoloġija tal-vetturi, iktar vetturi huma mġhammra b’sistemi elettronici ta’ dijanjozi, li jgħarrfu lis-sewwieq bil-livelli tal-fluwidi tal-magna u l-pessjoni tar-roti. Huwa aċċettabbli li l-kandidat jirreferi għas-sistema ta’ informazzjoni tal-vettura (jekk ikollha) meta jwieġeb mistoqsijiet dwar il-livelli tal-fluwidi jew il-pessjoni tar-roti.

2.8 Daqqa t’għajn lejn il-vettura tat-test

- 2.8.1 Qabel jidhol fil-vettura, l-eżaminatur għandu jagħti daqqa t’għajn ħafifa lid-dwal tad-direzzjoni, id-dwal tal-brejkijiet, u r-roti. Jekk jinnota xi ħsarat u jidhollu dubju jekk dawn jaħdmux jew humiex sikuri, l-eżaminatur għandu joffri li jassisti lill-kandidat/l-għalliem biex jagħmel spezzjoni Prattika u jitolbhom iħaddmu l-kontrolli jew jispjezzjonaw il-kundizzjoni tar-roti. Jekk l-oġġett suspettat ma jaħdimx tajjeb, il-kandidat/l-għalliem għandu jingħata ċ-ċans jirringa d-difett.
- 2.8.2 Jekk dan ma jistax isir fi żmien ħames minuti, l-eżaminatur għandu jikkonsulta mal-Eżaminatur Ewlieni tas-Sewqan, li jista’ jaqtagħha li jwaqqaf it-test. Huwa fl-interess tal-partijiet kollha li d-deċiżjoni li jitwaqqaf it-test għal din ir-raġuni tittieħed kollettivament. Hija wkoll ir-responsabbiltà tal-eżaminatur li jirraporta lill-Eżaminatur Ewlieni tas-Sewqan ħalli jsewgi l-każ u jitolb formalment lill-iskola tas-sewqan għal spezzjoni teknika tal-vettura mit-Taqsima Teknika.
- 2.8.3 Fid-deċiżjoni jekk id-dwal tad-direzzjoni, id-dwal tal-brejkijiet, u r-roti humiex f’kundizzjoni aċċettabbli jew le, l-eżaminaturi għandhom iżommu f’moħħhom il-principju li l-ebda kandidat m’għandu jintbagħat lura jekk b’mod raġonevoli, it-test jista’ jsir.
- 2.8.4 Il-vetturi li jintużaw għat-testijiet għandu jkollhom ċinturin tas-sigurtà tal-passiġġier u mas-sedili ta’ wara, ilqugħ tar-ras tal-passiġġier u mera ta’ għewwa għall-użu tal-eżaminatur.
- 2.8.5 L-eżaminaturi m’għandhomx jagħmlu t-test b’vettura li għandha l-liċenzja tat-triq skaduta, minħabba li dan jista’ jimplika li l-vettura mhix assigurata u li mhix iċċertifikata b’VRT validu.

F'dawn il-każi, l-eżaminatur għandu d-dritt u l-obbligu li jirrifjuta li jagħmel it-test b'dik il-vettura, mingħajr il-bżonn li jirreferi l-każ għand haddieħor. Madankollu, l-Eżaminatur Ewlieni tas-Sewqan għandu jiġi infurmat.

- 2.8.6 L-eżaminaturi m'għandhomx jagħmlu t-test f'vettura mingħajr pjanċi tar-registrazzjoni 'L', anki fil-każ ta' għalliema privati. Dan ma japplikax għal dawk li jkollhom liċenzja internazzjonali valida.

2.9 Id-dħul fil-karozza għat-test

- 2.9.1 L-eżaminatur għandu jpoġġi fis-sedil tal-passiġġier ta' quddiem, għax din hi l-aħjar pożizzjoni minn fejn jista' josserva kif ikun isuq il-kandidat u jintervjeni f'każ ta' emerġenza.

- 2.9.2 Qabel ma jgħid lill-kandidat biex jibda jsuq, l-eżaminatur għandu jiżgura li s-sedil u ċ-ċinturin tas-sigurtà tal-kandidat huma f'pożizzjoni tajba biex jipprovdu sikurezza u kumdità. L-eżaminaturi għandhom jiżguraw ukoll li l-kandidat qiegħed bilqiegħda f'pożizzjoni stabbli li tħarsu f'każ ta' waqfien f'daqqa jew f'incident. L-eżaminaturi huma obbligati jilbsu ċ-ċinturin tas-sigurtà.

- 2.9.3 Il-mera ta' ġewwa mwaħħla għall-użu tal-eżaminatur għandha tkun aġġustata b'mod li jkollu dehra ċara ta' wara.

- 2.9.4 Qabel isuq, il-kandidat jista' jiċċekkja li l-bieba tal-passiġġier ta' quddiem hi magħluqa sewwa. Dan isir biex il-kandidat juri lill-eżaminatur li hu konxju tal-prekawzjonijiet ta' sikurezza li għandu jieħu qabel isuq. L-eżaminaturi m'għandhom juru bl-ebda mod li din il-prekawzjoni mhix f'postha. Dan mhux żball.

- 2.9.5 Jekk l-eżaminatur jippreferi li l-bieba ma tkunux maqfula, għandu jneħħiha u juri b'dan lill-kandidat. L-eżaminatur iżda għandu juża s-sens komun u r-responsabbiltà ordinarji biex jara li l-bieba hija magħluqa sewwa.

2.9 L-għoti tal-istruzzjonijiet u d-direzzjonijiet waqt it-test

- 2.9.1 L-eżaminaturi għandhom jiżguraw li l-istruzzjonijiet li jagħtu huma assolutament ċari. Il-kandidati m'għandhomx jiġihom f'dubju dwar liema rotta se jaqdbu. Id-direzzjonijiet għandhom jingħataw f'ħin tajjeb, speċjalment fejn il-marki tal-karregġjati tat-traffiku juru għażla fir-rotta, u d-direzzjonijiet iktar dettaljati għandhom jingħataw biss meta l-vettura tkun wieqfa. F'zoni kumplessi, li eżaminatur jgħid lill-kandidat biex idur fuq il-lemin jew fuq ix-xellug jista' ma jkunx biżżejjed biex jindika r-rotta b'mod ċar.

- 2.9.2 Il-kandidati m'għandux ikollhom fuq xiex jilmentaw li kienu mħawda jew incerti.

- 2.9.3 Il-kandidati għandu dejjem jingħatalhom il-benefiċċju tad-dubju, u jekk ikun meħtieġ, l-istruzzjonijiet u d-direzzjonijiet għandhom jiġu ripetuti b'mod iktar ċar. Kull referenza għal sinjal jew oġġett prominenti għandu jkun ċar u ma jhalli l-ebda dubju.

- 2.9.4 L-eżaminaturi m'għandhom qatt jagħtu struzzjonijiet li jistgħu jiksru xi sinjali jew marki tat-triq, jew rikjesti tal-liġi.

- 2.9.5 L-għażla mill-kandidati tal-lingwa li biha jsir it-test (Malti jew Inġliż) għandha tiġi rispettata u applikata matul it-test kollu biex jiġi evitat nuqqas ta' ftehim li jista' jwassal għal ilment.

2.11 Meta titqabbad il-magna u jibda s-sewqan

- 2.11.1 L-eżaminatur għandu jitlob lill-kandidat biex jibda jsuq meta jhossu lest, jipproċedi fir-rotta tat-test u jagħmel il-manuvri obbligatorji.
- 2.11.2 Qabel iqabbad il-magna, il-kandidat għandu jiżgura li l-brejk tal-idejn huwa mtella' u li l-istikka tal-ger hija f'pożizzjoni newtrali.
- 2.11.3 L-eżaminatur għandu josserva jekk il-kandidat iħarisx l-ewwel 'il quddiem, imbagħad lura, li t-triq hija ħielsa biex joħroġ fiha, jagħti s-sinjal jekk meħtieġ, u li l-vettura toħroġ mingħajr skossi u b'mod sikur. Kull fejn ikun possibbli, għandha tiġi ttestjata l-kapaċità li l-kandidat jaqla' f'telgħa ta' grad raġonevoli. Jekk dan ma jkunx possibbli, għandu jikkontenta jekk il-kandidat juri li kapaċi jitlaq il-klaċċ waqt li jerhi l-brejk tal-idejn f'telgħa. Kandidat li jitlaq f'telgħa għandu jkun attent għal traffiku ieħor u kapaċi jitlaq bil-karozza mingħajr ma jmur lura u/jew b'irreżjar żejjed tal-magna.

2.12 L-immarkar tal-iżbalji u l-ġabra tar-rapport

- 2.12.1 L-iżbalji huma definiti hekk: żball fis-sewqan huwa dak li fih innifsu mhux potenzjalment perikoluż. Madankollu, il-kandidat li ripetutament jikkommetti l-istess żball fis-sewqan matul it-test, juri li mhux kapaċi għal ċerti sitwazzjonijiet, u ma jistax jitqies bħala kompetenti li jgħaddi mit-test, minħabba li dak l-iżball waħdu jiġi kkunsidrat bħala potenzjalment perikoluż (gravi).
- 2.12.2 Żball gravi huwa żball potenzjalment perikoluż jew ksur tar-regolamenti tat-traffiku.
- 2.12.3 Żball perikoluż jinvolvi periklu attwali għall-eżaminatur, għall-kandidat, għall-pubbliku ġenerali jew proprjetà (Nota: jekk żball ikun meqjus bħala perikoluż, dan għandu jiġi mmarkat, minkejja kull azzjoni li tittieħed mill-eżaminatur).
- 2.12.4 Kandidat jeħel mit-test jekk jagħmel żball gravi wieħed jew żball perikoluż wieħed jew jekk jgħaqqad 16-il żball tas-sewqan jew iktar. L-iżbalji għandhom jiġu mmarkati b'sinjal immejjejl-kaxxa apposta.
- 2.12.5 L-eżercizzji mogħtija jistgħu jiġu ġġudikati bħala tajbin, bħala żball tas-sewqan, żball gravi jew żball perikoluż.
- 2.12.6 Żball jinftiehem bħala devjazzjoni minn oġġettiv definit. L-eżaminaturi għandhom jiżnu l-iżball fil-kuntest tas-sitwazzjoni fil-ħin li sar u jimmarkawh fuq l-iskeda tal-marki mal-ewwel ċans li jkollhom, waqt li jaraw li ma jfixklux lill-kandidat.
- 2.12.7 L-eżaminaturi huma mistennija jimlew il-formoli u r-rapporti kollha b'mod ċar u li jinqara. Wara kull test l-eżaminaturi għandhom jiktbu rapport qasir u dettaljat fuq wara tal-formola DTR. F'każ li l-kandidat jeħel mit-test, ir-rapport għandu tal-inqas ikopri l-iktar żbalji gravi jew perikolużi u jirreġistra fattwalment dak li ġara u fejn ġara. Test li jfalli b'riżultat ta' 16-il żball jew iktar, għandu jinkiteb b'mod sħiħ. Meta t-test jitwaqqaf għal kwalunkwe raġuni, jew meta l-eżaminatur jintervjeni fizikament waqt it-test, ir-rapport għandu jinkludi deskrizzjoni dettaljata tar-raġunijiet li wasslu għad-deċiżjoni. Informazzjoni addizzjonali bħaz-zona/i fejn sar l-iżball għandhom jidhlu fir-rapport. Kull evidenza oħra li tista' tkun relevanti għar-rapport għandha tiġi mnizzla wkoll.

2.13 **Għeluq tat-test u l-komunikazzjoni lill-kandidat**

L-eżaminaturi għandhom jinfurmaw lill-kandidat bir-riżultat tat-test u jispjegaw xi żbalji, partikolarment jekk dawn wasslu biex il-kandidat jeħel. Id-deċiżjoni li l-kandidat jeħel għandha tingħadlu b'mod ġentili. Meta jitlesta t-test, l-eżaminaturi għandhom jitolbu lill-kandidat biex jiffirma d-DTR1 waqt li jikkonferma li rċieva r-rapport tat-test u tingħatalu kopja tiegħu. Jekk kandidat jirrifjuta li jiffirma d-DTR1, dan għandu jiġi indikat bla ma tingħatalu kopja.

Il-kandidati li jeħlu mit-test ikunu naturalment diżappuntati u jistgħu juru nuqqas ta' qbil, jew mat-test innifsu jew mal-mod li bih gie esegwit. F'din is-sitwazzjoni l-eżaminatur għandu jagħti l-ikbar attenzjoni. L-ilmenti dwar it-testijiet tas-sewqan xi drabi jiġu minn kummenti li jkunu saru mill-eżaminaturi, jew bla bżonn jew b'risposta lill-kandidat fil-ħin tat-test jew wara. L-eżaminaturi għandhom jevitaw kummenti dwar materji relatati mal-vetturi, mas-sewqan, jew ma' tekniki tat-tagħlim, jew kwalunkwe artikli, kotba jew disinji li għandhom x'jaqsmu mas-sewqan jew ma' tekniki tat-tagħlim.

Minbarra l-ispejja verbali tal-iżbalji lill-kandidati wara li jispicċa t-test, l-eżaminaturi m'għandhom għall-ebda raġuni jiddiskutu testijiet li saru qabel, jew dettalji ta' xi testijiet tas-sewqan, mal-kandidati jew terzi persuni; lanqas ma għandhom jissuggerixxu lil terzi persuni li l-kandidati jistgħu jibbenefikaw minn tagħlim professjonali jew bidla fl-iskola tas-sewqan jew fl-għalliem.

2.14 **Manuvri fit-triq**

L-eżaminaturi għadhom jagħzlu **tnajn** mill-manuvri li ġejjin kif gie gie (inkluża waħda **bir-rivers**), u f'kull każ l-eżaminatur għandu jiżgura li jintgħażel post adattat u sikur biex jitwettqu dawn l-eżerċizzji. Waqt l-eżerċizzji bir-rivers, huwa permess li jintużaw il-mirja tal-ġnub.

Rivers fuq ix-xellug

Il-kandidati jintalbu jidhol fuq ix-xellug eżatt qabel wesgħa fuq ix-xellug. Imbagħad jintalbu jaqbzuha u jieqfu, u jidhlu b'lura fil-wesgħa għal ċertu distanza, waqt li jzommu kemm jista' jkun man-naħa tax-xellug.

Ipparkjar bir-rivers 90 grad (f'kaxxa tal-parkeġġ)

Il-kandidati jintalbu jidhlu b'lura f'kaxxa tal-parkeġġ, immarkata b'linji bojod. Kif titlesta l-manuvra, il-vettura għandu jkollha l-erba' roti fil-kaxxa.

Rivers dritt

Il-kandidati jintalbu jiġbdu lejn ix-xellug. Imbagħad jintalbu jibqgħu jirrivversjaw, waqt li jzommu kemm jista' jkun man-naħa tax-xellug sakemm jintalbu jieqfu.

Ipparkjar bir-rivers (ipparkjar parallel)

Il-kandidati jintalbu jiġbdu lejn ix-xellug, ħafna qabel vettura pparkjata. L-eżaminatur iġħidilhom li dan hu eżerċizzju ta' pparkjar bir-rivers u li għandhom jersqu mal-ġenb tal-vettura pparkjata, imbagħad jirrivversjaw u jipparkjaw kemm jista' jkun viċin u parrallel mal-ġenb tat-triq. Dan l-eżerċizzju għandu jsir fi spazju ta' tul ta' żewġ vetturi.

Waqfa ta' emergenza (waqfa korretta u sikura)

Jekk waqt it-test tkun digà saret waqfa ta' emergenza, dan l-eżercizzju mhux meħtieġ. Il-waqfa ta' emergenza ma għandhiex tingħata fi triq traffikuża jew fejn jista' jinħoloq periklu għat-traffiku li ġej minn wara jew traffiku ieħor. Hu essenzjali li l-eżaminaturi josservaw fuq wara tal-vettura direttament u jiżguraw li hu assolutament sikur li jsir l-eżercizzju. Huma m'għandhomx iserrħu fuq il-mirja.

Fl-eżercizzju tal-waqfa ta' emergenza, waqt li jinżammu l-brejkijiet, jistgħu jinstemgħu xi hsejjes tar-roti jew hsejjes oħra, imma dan ma jfissirx bilfors li r-roti jkunu weħlu u qegħdin jiskidjaw. L-eżaminaturi għandhom iżommu f'moħħhom dawn il-punti meta jqisu l-kotroll tal-kandidat waqt l-eżercizzju.

L-użu tad-dwal li jiġbdu l-attenzjoni mhux meħtieġ f'dan l-eżercizzju. Jekk kandidat ma jixgħelhomx, l-eżaminaturi m'għandhomx jikkunsidrawh bħala żball.

Tidwira fit-triq

L-eżaminatur jitlob lill-kandidat jiġbed fuq ix-xellug f'post indikat. Imbagħad jitolbu jdawwar il-vettura tħares fid-direzzjoni opposta billi juża l-gerijiet bil-quddiem u b'lura.

2.14 Tul tat-test

It-tul tat-test jieħu b'kollox madwar 45 minuta u d-distanza magħmula trid tkun tali li tistma l-ħiliet u l-imġiba kif imnizzla fi Skeda Ħamsa tal-LS 65.18. Il-ħin fit-triq m'għandu fl-ebda ċirkustanza jkun inqas minn 25 minuta. Dan ma jinkludix il-ħin li fih jintlaqa' l-kandidat, il-preparazzjoni tal-vettura, id-daqqa' t'għajn teknika tal-vettura b'attenzjoni lis-sikurezza fit-triq, il-manuvri speċjali u l-ħin li fih jingħata rendikont tal-andament tat-test prattiku.

3 Sewqan perikoluż mill-kandidat

- 3.1 Jista' jagħti l-każ li s-sewqan tal-kandidat fit-test ikun ta' periklu għas-sikurezza tal-pubbliku u/jew tal-eżaminatur. F'dawn iċ-ċirkustanzi l-eżaminatur għandu jwaqqaf it-test bi prekawzjoni. L-eżaminatur għandu joħroġ stqarrija li t-test falla u jgħid lill-kandidat li t-test twaqqaf qabel il-ħin għal raġunijiet ta' sikurezza, u li kieku sar sħiħ xorta ma kienx jaffettwa d-deċiżjoni finali. Għandha titnizzel nota taċ-ċirkustanzi fuq id-DTR1, u mnizzla fid-dettall fuq wara tar-rapport.
- 3.2 F'każ ta' ħabta, irrispettivament mill-ammont ta' ħsara lill-vettura, l-eżaminatur għandu jwaqqaf it-test. L-eżaminatur jevalwa s-sitwazzjoni u jiddeċiedi jekk ikunx sikur li t-test jitkompla u jekk le t-test jitwaqqaf għal raġunijiet ta' sikurezza. Is-sid tal-vettura għandu jevalwa l-ħsara tal-vettura u/jew jekk ikkaġunatx ħsara lil terzi. Barra minn hekk, f'dawn il-każi, il-proċeduri skont il-liġi għandhom jittieħdu minn sid il-vettura.
- 3.3 Nota dettaljata taċ-ċirkustanzi għandha tittieħed fuq id-DTR1, u titnizzel fuq wara tar-rapport. Jekk ikun ċar li l-kandidat ma kienx responsabbli għall-ħabta, it-tkomplija tat-test issir bla ħlas. Hawn wieħed jinnota li fl-eventwalità li l-kandidat ikun digà weħel mit-test qabel il-ħabta, it-test xorta jġi kkunsidrat bħala fallut. F'dawn iċ-ċirkustanzi l-kandidat għandu jhallas għal test ieħor.

4 Indħil matul it-test

Ir-regolamenti jagħmluha possibbli li l-kandidat ikun akkumpanjat minn persuna oħra, sakemm din il-persuna ma tikkomunikax mal-eżaminatur jew mal-kandidat, jew iġġib ruħha b'tali mod li tindaħal jew tinfluwenza l-proċedura tat-test jew ir-riżultat. Dan jgħodd ukoll għall-għalliem tas-sewqan. L-eżaminaturi għandhom id-dritt li jwaqqfu t-test jekk il-persuna li takkumpanja lill-kandidat tindaħal fit-test, kemm verbalment u kemm vizwalment jew bil-mossi. Dan għandu jtnizzel ċar u fid-dettall fir-rapport tat-test.

5 Test imwaqqaf

L-eżaminaturi jistgħu jwaqqfu t-test f'xi waħda minn dawn iċ-ċirkustanzi, u jingħata immedjatament rapport bil-miktub lill-Eżaminatur Ewlieni tas-Sewqan:

- Attentat ta' tixhim / Rigali / Offerti ta' rigali minn kandidati jew terzi persuni
- Sewqan perikoluż mill-kandidat
- Incident
- Indħil mill-persuna li takkumpanja lill-kandidat
- Standards tal-vettura li jipperikolaw is-sikurezza
- Liċenzja tat-triq invalida jew skaduta
- Fuq talba tal-kandidat innifsu

6 Għalliema tas-Sewqan mhux liċenzjati

L-eżaminaturi tas-sewqan ma għandhomx jidhlu f'infurzar jew fi sħarriġ tal-għalliema. Hu partikolarment importanti li ma jistaqsu xejn lill-kandidati jew lis-sewwieqa li jakkumpanjawhom, jew jgħaddu kummenti li jistgħu jindikaw li għandhom xi dubji dwar il-legittimità ta' xi persuna li tkun għallmet is-sewqan.

7 Materji Operattivi Ġenerali

7.1 Uffiċjali ta' Transport Malta

Bl-eċċezzjoni tal-istaff tal-eżaminaturi tas-sewqan li għandhom ir-responsabbiltà teknika li jagħmlu t-testijiet, l-ebda uffiċjal tal-Awtorità, jew xi haddiehor, ma jista' jakkumpanja lill-kandidati hlief bl-awtorità speċifika tal-Uffiċjal Ewlieni jew id-Deputat tiegħu. Persunal li mhux involut fit-test jista' jintalab jirtira jekk il-kandidat joġġezzjona għall-preżenza tagħhom.

7.2 Kandidat suspettat li jkun taħt l-influwenza tax-xorb jew id-drogi

Fejn eżaminatur ikollu raġuni biżżejjed biex jaħseb li kandidat, jew qabel jew matul it-test, ikun taħt l-influwenza tax-xorb jew id-drogi b'mod li jiġi affettwat il-kontroll tal-vettura, għandu jinforma lill-kandidat li jidher li ma jiflaħx u li b'rispett lejha, l-eżaminatur iħoss li ma jistax jibda jew ikompli t-test. L-eżaminatur għandu juża prudenza kbira biex jieħu din id-deċiżjoni, u għandu jevita milli jagħmel kwalunkwe referenza għax-xorb jew id-drogi.

7.3 Kandidat fi stadju avanzat tat-tqala

Meta kandidati fi stadju avanzat tat-tqala jersqu għat-test, l-eżaminaturi ma għandhomx jistaqsu jekk humiex tqal, minħabba li dan jista' jwassal għal sitwazzjoni imbarazzanti jekk ma jkunx il-każ. Ir-responsabbiltà jekk il-kandidat hux medikament sikur biex joqgħod għar-rekwiziti tat-test hija tal-kandidat.

7.4 Kandidati morda

Fejn, jew qabel jew waqt it-test, kandidat jgħid li jhossu ma jiflaħx, l-eżaminatur għandu jwaqqaf it-test. Bl-istess mod, jekk l-eżaminatur jara li l-kandidat mhux f'siktu u allura mhux f'qagħda li jibda jew ikompli t-test, għandu jwaqqfu. F'każi fejn l-eżaminatur ikun f'qagħda li jstabbilixxi r-rizultat tat-test qabel dan jintemm, ir-rizultat għandu jingħata xorta waħda.

7.5 Rigali jew offerti minn kandidati jew terzi persuni

Jekk jiġi offrut xi rigal qabel, waqt jew wara t-test, l-eżaminatur għandu jinforma lill-kandidat li hu obligat jirrapporta l-każ. Jekk l-offerta ssir matul it-test, dan għandu jitwaqqaf immedjatament. Rapport shiħ bil-miktub taċ-ċirkustanzi għandu jingħata lill-Maniġer Ewlieni immedjatament. Jekk jittieħdu passi kriminali kontra l-kandidat, kwalunkwe haġa li tkun ingħatat lill-eżaminatur tkun ta' valur konsiderevoli ta' evidenza biex tiġi mressqa fil-Qorti. L-eżaminatur għandu jgħaddi din l-evidenza mar-rapport. Il-Maniġer Ewlieni jirreferi dawn il-każi lill-Uffiċjal Ewlieni immedjatament biex dan tal-aħħar jirrapporta l-każ lill-Pulizija.

7.6 L-Użu tat-Telefons Ċellulari waqt it-Test

Transport Malta ma ssibx oġġezzjoni li l-eżaminaturi jgħorru t-telefon ċellulari magħhom waqt it-test. Madankollu, huma għandhom jiżguraw li dan ikun mitfi jew sieket. Il-kandidat u kull persuna li takkumpanjah għandhom ukoll jitfu t-telefon tagħhom jew iżommuh sieket waqt it-test.

7.7 Attakki fuq l-eżaminaturi

Kull każ ta' attakk fiżiku għandu jiġi rappurtat immedjatament lill-pulizija u lill-Eżaminatur Ewlieni tas-Sewqan permezz ta' rapport bil-miktub. Jekk l-eżaminatur li kien attakkat ma jkunx jista' jagħmel ir-rapport, dan għandu jagħmlu l-eżaminatur tal-ogħla grad li jkun xogħol.

7.8 Varjanzi

Minhabba li fl-istess post ikunu qegħdin isiru numru ta' testijiet, huwa raġonevoli li wieħed iqabbel ir-rizultati ta' eżaminaturi individwali. Ir-responsabbiltà ta' kif l-eżaminaturi jwettqu d-dmirijiet tagħhom hija tal-Eżaminatur Ewlieni tas-Sewqan u tal-Maniġer Ewlieni.

8 Proċedura għall-Ilmenti

Fis-servizzi kollha mogħtija minn Transport Malta nfittxu li nissodisfaw il-ħtigijiet tal-klijenti kollha. Madankollu nirrikonoxxu li xi drabi ma nilhqux l-aspettattivi kolha ta' xi individwi. L-ilmenti kollha jittieħdu bl-ikbar attenzjoni, u d-dettalji jiġu reġistrati fl-uffiċċju tal-Maniġer Ewlieni (Taħriġ u Testijiet tas-Sewwieqa). Fl-iqsar żmien possibbli l-klijent jiġi mgħarraf li daħal l-ilment u x'sar minnu.

Anness 1 – Mistoqsijiet dwar l-Ispezzjoni tas-Sikurezza (Vetturi Kategorija B vehicles)

Dawn li ġejjin huma mistoqsijiet 'Urini' u 'Għidli'. Dan għandu jigi spjegat lill-kandidat minhabba li mhux mistenni minnu li attwalment jagħmel l-ispezzjoni fil-każ tal-mistoqsijiet 'Għidli'. L-eżaminatur għandu jispjega d-differenza b'mod ċar, u dejjem jagħti l-benefiċċju tad-dubju u l-opportunità li jikoreġi lilu nnifsu.

Eżempju 01

M: Urini kif tiċċekkja li d-dwal tad-direzzjoni qegħdin jaħdmu.

T: Jinxteġħu l-indikaturi jew is-swiċċ tad-dwal li jindikaw periklu u jara li jaħdmu kollha (jista' jkun il-każ li tkun trid tinxteġħel iċ-ċavetta fuq struzzjoni tal-eżaminatur, imma l-kandidat jigi avżat biex ma jistartjax il-vettura).

M: Għidli kif tiċċekkja li l-brejkijiet qegħdin jaħdmu qabel tibda ssuq.

T: Il-brejkijiet m'għandhom xjinħassu rotob jew maħlulin. Il-brejkijiet għandhom jigu ppruvati meta wiehed jibda jsuq. Il-vettura ma għandhiex tkun tiġbed lejn naħa waħda.

Eżempju 02

M: Urini kif tiċċekkja l-kundizzjoni tal-wajpers tal-windskrin fuq din il-vettura.

T: Teżamina l-wajpers biex tara li huma mwahħlin sodi u li l-lastiku tagħhom huwa f'kundizzjoni tajba.

M: Għidli kif tiċċekkja li d-dwal tal-brejkijiet qegħdin jaħdmu fuq din il-vettura (nista' ngħinek). Jekk għandek bżonn, ixgħel iċ-ċavetta imma jekk jogħġbok tistartjax il-magna.

T: Tagħfas il-pedala tal-brejk, billi tuża r-riflessjonijiet fit-twieqi, bibien tal-garaxx, eċċ, jew tistaqsi lil xi hadd jgħinek.

Eżempju 03

M: Urini u għidli kif tiċċekkja li l-istering assistit qiegħed jaħdem qabel tibda ssuq.

T: Jekk l-istering ikun iebes is-sistema tista' ma tkunx qed taħdem sewwa. Qabel issuq jistgħu jsiru żewġ kontrolli. Bi ftit forza fuq ir-rotta tal-istering waqt li tistartja l-magna tissarraf f'moviment ħafif imma li jista' jinħass waqt li s-sistema tibda taħdem. Inkella waqt li ddawwar l-istering eżatt kif tibda ssuq tħoss li l-istering assistit qiegħed jadem.

M: Għidli fejn issib l-informazzjoni dwar il-pessjoni rakkomandata tar-roti u kif il-pessjoni tista' tiġi ċċekkjata.

T: Il-gwida tal-manifattur, tuża strument tal-pessjoni li tista' toqgħod fuqu, tiċċekkja u taġġusta l-pessjoni met r-roti huma kesħin, bla ma tinsa r-rotta barranija, u terġa' tpogġi l-kappi tal-vavlvi f'posthom.

Eżempju 04

M: **Urini fejn issib is-swiċċ taċ-ċpar (*demister*) mal-windskrin fuq ġewwa f'din il-vettura u kif tista' taġġustah biex iżzomm il-windskrin ċar.**

T: Sib is-swiċċ u ħaddmu.

M: **Għidli fejn issib l-informazzjoni dwar il-pessjoni rakkomandata tar-roti u kif il-pessjoni tista' tiġi ttejjera.**

T: Il-gwida tal-manifattur, tuża strument tal-pessjoni li tista' toqgħod fuqu, tiċċekkja u taġġusta l-pessjoni met r-roti huma keshin, bla ma tinsa r-rota barranija, u terġa' tpoġġi l-kappi tal-vavlvi f'posthom.

Eżempju 05

M: **Urini kif tħaddem id-dawl ewlieni fuq din il-vettura.**

T: Sib is-swiċċ u l-pożizzjoni fejn jixgħel id-dawl ewlieni.

M: **Għidli kif tkun żgur li l-ilqugh tar-ras qiegħed fil-pożizzjoni t-tajba li tagħtik l-aħjar protezzjoni f'każ ta' ħabta.**

T: L-ilqugh tar-ras għandu jkun f'pożizzjoni li l-parti iebsa tiegħu hija tal-inqas fil-livell tal-għajnejn jew ta' fuq tal-widnejn, u qrib ta' wara tar-ras b'mod komdu. Innota li xi lqugh tar-ras ma tkunx tista' taġġustahom; il-kandidat irid ikun kapaci jinduna b'dan.

Eżempju 06

M: **Urini fejn issib is-swiċċ taċ-ċpar (*demister*) mal-windskrin fuq ġewwa f'din il-vettura u kif tista' taġġustah biex iżzomm il-windskrin ċar.**

T: Sib is-swiċċ u ħaddmu.

M: **Għidli kif tiċċekkja r-roti biex tiżgura li għandhom ħxuna biżżejjed u li l-kundizzjoni ġenerali tagħhom hija sikura għat-triq.**

T: Tara li m'hemmx qtugh jew nefhiet, 1.6mm ta' ħxuna fit-3/4 ċentrali tal-wisa' tar-rota u madwar iċ-ċirkonferenza kollha.

Eżempju 07

M: **Urini kif tiċċekkja li l-ħorn qed jaħdem (barra t-triq biss).**

T: Billi tuża l-kontrollur (ixgħel iċ-ċavetta jekk meħtieġ).

M: **Għidli kif tiċċekkja r-roti biex tiżgura li għandhom ħxuna biżżejjed u li l-kundizzjoni ġenerali tagħhom hija sikura għat-triq.**

T: Tara li m'hemmx qtugh jew nefhiet, 1.6mm ta' ħxuna fit-3/4 ċentrali tal-wisa' tar-rota u madwar iċ-ċirkonferenza kollha.

Eżempju 08

M: Ghidli kif tiċċekkja li l-brejkijiet qegħdin jaħdmu qabel tibda ssuq.

T: Il-brejkijiet m'għandhom xjinħassu rotob jew maħlulin. Il-brejkijiet għandhom jiġu ppruvati meta wieħed jibda jsuq. Il-vettura ma għandhiex tkun tiġbed lejha waħda.

M: Urini kif tnaddaf il-windskrin bl-użu tal-apparat li jaħsel il-windskrin u l-wajpers.

T: Thaddem il-kontrollur biex taħsel u tixxotta l-windskrin (ixgħel iċ-ċavetta jekk meħtieġ).

Eżempju 9

M: Ghidli kif tiċċekkja li d-dwal ta' quddiem u ta' wara qegħdin jaħdmu (mingħajr ma toħroġ mill-vettura)

T: Haddem is-swiċċ (ixgħel iċ-ċavetta jekk meħtieġ), imbagħad toħroġ tiċċekkjahom minn barra.

M: Urini kif tuża l-kontrolluri taċ-ċpar biex tiċċara l-ħġieġ tal-windskrin ta' wara u ta' quddiem.

T: Issettja l-kontrolluri tas-sorsi rilevanti, inkluż il-fann, it-temperatura, id-direzzjoni tal-arja u ssaħħan il-ħġieġ biex tneħhi ċ-ċpar. Il-magna m'għandhiex għalfejn titqabbad għal din il-mistoqsija.

Eżempju 10

M: Urini kif tixgħel is-swiċċ tad-dawl taċ-ċpar ta' wara u spjega meta tużahom. (Mhux meħtieġ li toħroġ mill-vettura).

T: Haddem is-swiċċ (ixgħel id-dawl ewlieni ta' quddiem u iċ-ċavetta jekk meħtieġ). Iċċekkja l-bozza li turi li s-swiċċ hu mixgħul. Fisser l-użu.

M: Ghidli kif tkun taf li għandek problema bis-sistema tal-brejkijiet li ma teħilx (anti-lock braking system).

T: Jekk ikun hemm problem tixgħel bozza ta' avviż.

Anness 3 – Nuqqas ta’ Prova ta’ Identifikazzjoni għal Test Prattiku tas-Sewqan

NUQQAS TA’ PROVA TA’ IDENTIFIKAZZJONI GĦAL TEST PRATTIKU TAS-SEWQAN

Data: _____

Jien, _____ bil-karta tal-identità numru _____ hawnhekk niddikjara li l-kandidat li qiegħed nippreżenta għat-test prattiku tas-sewqan hija/hu _____.

Jien, _____ bil-karta tal-identità numru _____ hawnhekk niddikjara li l-informazzjoni personali mogħtija minni lil Transport Malta taqbel mal-karta tal-identità tiegħi. Jiena konxju wkoll li jekk ma nipprezentax il-karta tal-identità jew il-passaport tiegħi fi żmien jumejn mid-data ta’ hawn fuq, Transport Malta tikkancella awtomatikament l-eżami tas-sewqan tiegħi.

Firma tal-*instructor* _____

Firma tal-kandidat _____

Firma tal-eżaminatur _____

